

II

(Съобщения)

СЪОБЩЕНИЯ НА ИНСТИТУЦИИТЕ, ОРГАНИТЕ, СЛУЖБИТЕ И АГЕНЦИИТЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

за удължаване на преходния период, предвиден в Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпани по отношение на регионалните летища

(2023/C 244/01)

1. В Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпани ⁽¹⁾ („насоките“) се определят условията, при които публичното финансиране на летища и авиокомпани може да представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, и когато то представлява държавна помощ — условията, при които тя може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар.
2. Оперативната помощ по принцип представлява форма на помощ, която нарушава конкуренцията в сериозна степен, и може да бъде разрешена само при извънредни обстоятелства. Комисията счита, че летищата и авиокомпаниите обикновено следва да поемат своите собствени оперативни разходи. Въпреки това в исторически план регионалните летища често са разчитали на публична подкрепа за финансирането на своите операции. Поради това в насоките се предвижда, че някои категории оперативна помощ за летища все още могат да бъдат оправдани при определени условия, за да се даде възможност на регионалните летища да адаптират своя икономически модел.
3. Поради това в насоките е предвиден преходен период от 10 години, считано от 4 април 2014 г., през който летища със среден годишен трафик до 3 милиона пътници годишно могат да получат оперативна помощ. До края на преходния период през 2024 г. всички летища трябва да са постигнали пълно покритие на своите оперативни разходи, а след тази дата оперативната помощ за летищата няма да се счита за съвместима с вътрешния пазар с изключение на оперативна помощ, отпусната в съответствие с хоризонталните правила за държавна помощ като правилата, приложими за финансирането на услуги от общ икономически интерес ⁽²⁾.
4. В насоките се признава, че летища с годишен пътнически поток до 700 хиляди пътници могат да срещнат повече трудности да покрият напълно разходите през 10-годишния преходен период. Затова в насоките бе предвиден специален режим за такива летища за първоначален период от пет години до 3 април 2019 г. Със Съобщението на Комисията относно удължаването на срока на действие на специалния режим за оперативна помощ за летища с до 700 000 пътници годишно, предвидено в Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпани ⁽³⁾, прието на 18 декември 2018 г. („съобщението от 2018 г.“), този специален режим беше удължен до края на преходния период, т.е. до 3 април 2024 г.

⁽¹⁾ Съобщение на Комисията — Насоки относно държавните помощи за летища и авиокомпани (ОВ С 99, 4.4.2014 г., стр. 3).

⁽²⁾ Вж. Решение 2012/21/ЕС на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (ОВ L 7, 11.1.2012 г., стр. 3); Съобщение на Комисията „Рамка на Европейския съюз за държавна помощ под формата на компенсация за обществени услуги (2011 г.)“, (ОВ С 8, 11.1.2012 г., стр. 15).

⁽³⁾ Съобщение на Комисията относно удължаването на срока на действие на специалния режим за оперативна помощ за летища с до 700 000 пътници годишно, предвиден в Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпани (ОВ С 456, 18.12.2018 г., стр. 27).

5. След приемането на насоките и на съобщението от 2018 г. секторът на въздухоплаването бе изправен пред сериозна криза в резултат на пандемията от COVID-19 и агресията на Русия срещу Украйна. Пандемията и произтичащите от нея здравни ограничения и ограничения за пътуване засегнаха сериозно сектора на въздухоплаването и доведоха до рязко намаляване на трафика на летищата в Съюза⁽⁴⁾. Освен това енергийната криза в резултат на агресията на Русия срещу Украйна допринесе за отрицателните икономически последици за европейския сектор на въздухоплаването, по-специално поради значителното нарастване на енергийните разходи на летищните оператори, най-вече през 2022 г. По тази причина приходите на летищата са по-малки, а разходите по-големи, което се отрази отрицателно на тяхната рентабилност и би могло да доведе до закриване на летища. Това би могло да има отрицателни последици за свързаността в Съюза. Поради това преходният период, през който на регионалните летища се дава възможност да постигнат пълно покриване на оперативните си разходи чрез оперативна помощ, следва да бъде удължен, за да се вземат предвид извънредните събития, по-специално кризата с COVID-19.

6. За да се преодолее тази ситуация, е целесъобразно да се изменят насоките и да се удължи валидността на действащите правила за оперативна помощ за регионални летища. Удължаването на преходния период ще осигури приемственост и правна сигурност при третирането на този вид помощ. Поради това Комисията счита, че режимът, посочен в точки 13, 14, 17, буква г) и 112—137 от насоките, както и специфичният режим, приложим за летища с до 700 000 пътници годишно, посочени в точка 130 от насоките, трябва да бъдат удължени до 3 април 2027 г.

7. Като се има предвид горепосоченото, насоките следва да бъдат изменени, както е посочено в точки (8)—(16) по-долу.

8. Точка 17, буква г) от насоките се заменя със следното: „за преходен период от 13 години оперативна помощ за регионални летища може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар по силата на член 107, параграф 3, буква в) от Договора“.

9. Точка 112 от насоките се заменя със следното: „Оперативна помощ, отпусната на летища като индивидуална помощ или по схема, се счита за съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от Договора за тринадесетгодишен преходен период, считано от 4 април 2014 г., ако са спазени кумулативните условия в точка 79, както е изложено в точки 113—134.“

10. Точка 113 от насоките се заменя със следното: „Както е посочено в точка 13, с цел да се даде на летищата време да се приспособят към новите пазарни реалности и за да се избегне прекъсването на въздушното движение и свързаността на регионите, оперативната помощ за летища ще бъде считана за допринасяща за постигането на цел от общ интерес за тринадесетгодишен преходен период, ако тя:

- а) увеличава мобилността на гражданите на Съюза и свързаността на регионите, като създава места за достъп до вътрешни за Съюза полети; или
- б) намалява натовареността на въздушния трафик на възловите летища на Съюза; или
- в) улеснява регионалното развитие.“

11. Точка 121 от насоките се заменя със следното: „С оглед да се осигурят подходящи стимули за ефективно управление на летището, размерът на помощта по принцип следва да се определи предварително като фиксирана сума, покриваща очаквания недостиг на оперативно финансиране (определен въз основа на предварителен бизнес план) през преходен период от 13 години. По тези причини последващото увеличение на размера на помощта не следва да се счита за съвместимо с вътрешния пазар. Държавата членка може да изплати предварително фиксирания размер като авансова еднократна сума или на няколко части, например на годишна основа.“

12. Точка 128 от насоките се заменя със следното: „При всички случаи общият допустим размер на помощта през целия преходен период трябва да бъде ограничен до 50 % от първоначалния недостиг на финансиране за 13-годишен период. Например, ако средният годишен недостиг на финансиране на дадено летище за периода от 2009 г. до 2013 г. се равнява на 1 млн. EUR, общият допустим размер на оперативна помощ, която летището може да получи като предварително установена фиксирана сума, ще бъде 6,5 млн. EUR общо за 13 години (50 % x 1 млн. EUR x 13). Никаква допълнителна оперативна помощ за това летище няма да се счита за съвместима.“

⁽⁴⁾ Например през 2020 г. броят на пътниците на европейските летища е бил с 1,7 милиарда по-малко, а полетите — с 6,1 милиона по-малко в сравнение с 2019 г. (източник: Евроконтрол).

13. Бележка под линия 93 от насоките се заменя със следното: „Интензитет от 50 % съответства на недостига на финансиране за период от 13 години за летище, което покрива напълно оперативните разходи след 13 години, считано от покритието на първоначалните оперативни разходи в началото на преходния период.“

14. Точка 129 от насоките се заменя със следното: „Най-късно 13 години след началото на преходния период всички летища трябва да са постигнали пълно покритие на своите оперативни разходи, а след тази дата оперативната помощ за летищата няма да се счита за съвместима с вътрешния пазар с изключение на оперативна помощ, отпусната в съответствие с хоризонталните правила за държавна помощ като правилата, приложими за финансирането на УОИИ.“

15. Точка 130 от насоките се заменя със следното: „При сегашните пазарни условия летища с годишен пътнически поток до 700 000 пътници могат да срещнат повече трудности при постигането на пълно покритие на разходите през 13-годишния преходен период. По тази причина максималният допустим размер на помощ за летища с до 700 000 пътници годишно ще е 80 % от първоначалния оперативен недостиг на финансиране за тринадесетгодишен период след началото на преходния период. Например, ако средният годишен недостиг на финансиране на малко летище за периода от 2009 г. до 2013 г. се равнява на 1 млн. EUR, максималният размер на оперативната помощ, която летището може да получи като предварително установена фиксирана сума, ще бъде 10,4 млн. EUR за 13 години (80 % x 1 млн. EUR x 13).“

16. Точка 134 от насоките се заменя със следното: „Освен това, за да се ограничи отрицателното въздействие върху конкуренцията и търговията, Комисията ще одобрява оперативни помощи за летища за преходен период от 13 години, считано от 4 април 2014 г.“
